इ. वि. का. राजवाडे संशोधन मंडळ धुळें.

—: हस्त लिखित ग्रंथ संग्रह :—

ग्रंथ क्रमांक ५ [illegible] ११२ (११२)

ग्रंथ नाम रुक्मिणी स्वयंवर.

विषय मराठी काव्य.

" Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai. "

(1)

॥ श्रीगणेशायनमः

" Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai."

(१आ) ॥श्रीगणेशायनमः॥ मम कालु इह जंन्मनि
॥जंन्मांतरेच आरंचाउत सौभाग्यादि ॥ फला॥
॥प्राप्यर्थं श्रिमाहा[illegible] श्रिमाहासरस्वति महा
॥लक्ष्मी महादेवि [illegible] सिंहासन वायनदाना
॥नि कुंकुमयुक्त हारिद्र [illegible] सौभाग्यादि वस्त्र रोप्य
॥सूवर्ण का चोळि दाना निकरिष्ये तेन श्रि महा
॥काळि महासरस्वति देवता प्रियंतां न मम॥

Joint Project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

(२) १ २ ३ ४ ५

श्रीगणेशाय नमः॥ यस्य स्मरणमात्रेण जन्मसंसारबंध
नात्॥ विमुच्यते नमस्तस्मै विष्णवे प्रभविष्णवे॥ वैशंपायन उ
वाच॥१॥ श्रुत्वा धर्मानशेषेण पावनानि च सर्वशः॥ युधिष्ठि
रः शांतनवं पुनरेवाभ्यभाषत॥ युधिष्ठिर उवाच॥ किमेकं दै
वतं लोके किं वाप्येकं परायणं॥ स्तुवंतः कं कमर्चंतः प्राप्नु
युर्मानवाः शुभं॥२॥ को धर्मः सर्वधर्माणां भवतः परमो म
तः॥३॥ किं जपन्मुच्यते जंतुर्जन्मसंसारबंधनात्॥४॥ भीष्म
उवाच॥ जगत्प्रभुं देवदेवमनंतं पुरुषोत्तमं॥ स्तुवन्नामस
हस्रेण पुरुषः सततोत्थितः॥५॥ तमेव चार्चयन्नित्यं भक्तया

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

(२४) पुरुषमव्ययं ।। ध्यायस्तुवंन्नमस्यंश्चय जमानस्तमेवच ।। अ
नादिनिधनंविष्णुंसर्वलोकमहेश्वरं ।। लोकाध्यक्षंस्तुवान्नित्यं
सर्वदुःखातिगोभवेत् ।।७।। ब्रह्मण्यंसर्वधर्मज्ञंलोकानांकी
र्तिवर्धनं ।। लोकनाथंमहद्[illegible]भूतभवोद्भवं ।।८।। एषमेसर्व

" Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai."

५२८

(३)

तेधरिती तेथेंजन्मलीहलक्ष्मीशक्ति विद्देसकीरुक्मीणी १३ न
वविधातेविनवमास गर्भीभरतपूर्णदिवस सांगजन्मलीरू
पस नवनिधानरूक्मीणि [illegible] चाविशयान्वेसेवटिं जेविंस
बुधीउपजेगोमटि तेसि[illegible]धाकृटि जालिगेरटिरुक्मी
णिं १५ जेंहुनिजन्मलीकू[illegible]रासनिआवडेरायासि आमा
न्यकरूनियापांवासी ते[illegible]रूपदियेति १६ स्वरूपरूपेंआत्तिसुं
दर लावण्यरूपेंआत्तिगंभीर दिवसेंदिवसजाहालीथोर वरवि
चारररायासि १७ तेथेंकीर्त्तिनामाब्राह्मण रायाजवळीआला

"Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai."

रुक्मी जाण तेणेंकेलेंकृष्णकिर्तन तेथंतनुमनवेधलें १८ बैसली सेव

(५) होतिरायापासि सादरें देखुनी भीमकिसि मगवर्णिलें कृष्णरूपासी

विश्वरूपासीसाकार १९ जो [illegible] निर्विकार निष्कर्मनिरोपचार

२ तोचिजाहालाजीसाकार [illegible] विग्रहीश्रीकृष्ण २० अति २

सुरंगचरणतळें उपमेकवि [illegible] तासंळें बाळसूर्यचिनिउजा

ळे तेसीकवळेटांचाचिं २१ [illegible] अंकुषवज्रेरेखा चरणिचिसा

मोद्रिकेंरेखा नवर्णवितिसहस्त्रमुखा ब्रह्मादिकांआलक्ष २२

पीळोनिंईंद्रनिळाचिकीळि वोतिलेंकृष्णतनसांवळि पाउ

A joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

(२५)

लेंसकुमारकोंवरि घोंटिंनिळींदोहिभागीं २३ स्तनिळन भाजि
याकाळिका नेत्राआंगो ळियादेखा वरि नरखेंसाचंद्ररेखा चरण
पियूषाल्लुब्धलीया २४ सो[illegible]ठिणतान्वेडंब सचेतनमर्ग
जस्तब तैसेच्वरणजीस[illegible]ष्णडारे रिज्ञयोभत २५ हे
ष्णआगाज्जडलपणें विज्ञ[illegible]गचडलेचोग्रणें विसरली
आस्तमानाजाणें ह्मणो[illegible]पणंकासेसि २६ हेछा
चरणांन्वे निष्करुणें वांकिनेवद्वांसिआणिल्लेउणें तेंतवंधरु
नेर्वेलेमोन्य हेछाकिर्तनेंहेगर्जे ~~मिळेपरी मुनेसांचेमनानिद~~

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

(5)

सोहंभावात्वेनगजरें चरणीगर्जत्तिनेपुरें म्हंमुक्षांचें मननिद
स्लेरें यातेंच्वेईरेंकरित्तस्पे [illegible] तोडरगर्जेकवणेमानि जन्ममर
णहरिचरणि नाहींउथार [illegible] नि संकल्पविकल्पगेली
यां २९ आनंत्तरुपनाक [illegible] तेंआकळीजेजे विंसबुधी
४ तेसिमेरवळामांजामधी [illegible] नसेधीजडलीसे ३० स्वपद ४
पावलीयापाठि जे विंकाव [illegible] होयेउफराटि तेस्याकी किणी
क्षुद्रघंटि आधोमुखमेरवळा ३१ आतिष्ठयेसीमाजरसा

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

(5A)

६

द्रव्य ॥ ध्यार्जुना सच यंल कृष्णांनाथ्य ॥ साल गीळीलेहरीतं ॥
साच चंणलागला यंच्यार्जु ॥ कौतुक सुमीमनुषे देह ॥ २७ ॥
तवंचेदोघमास ॥ समुद्रा [illegible] द्रातीकैसं ॥ बाराग गावरू
सुद्रव्यळस ॥ हेलावती ते [illegible] नी ॥ २५ ॥ यंक यंकामा शुं ॥
चप्रमन ॥ तीनतीन नरो तं [illegible] णं ॥ चवसटि गावाचव्य
सुमानं ॥ यंकयंकापरी [illegible] ॥ बत्तीस गावाचव्यातूर ॥
यंकयंकाच्याच्याकनी ध्यार ॥ ऐसे पद्मूसतायंनकेदीर ॥
तवपडीलमुखातचौपाजनं ॥ ३७ ॥ तें अउतरायणभीसा
[illegible] ॥ सुखपसरोनी ध्याविनलाहरीतां ॥ रामकृष्ण ध्यार्जुना ॥

" Joint Project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai. "

नंतां ॥ तेनगीकीलच्यावध्यारा ॥ ४ ॥ तत्वधृष्टं म्हण हनु
मतां ॥ मारुतीनगीकीलच्यातां ॥ राखरारवंबा हनुमतां ॥ पु
२७ दकेसहोईलं ॥ २१ ॥ लवं[illegible]या यंकेलं ॥ वरुतमस्तक २७
वचतीलं ॥ खालत्तपायेत[illegible] ॥ राखीलराम कृष्णांच्या
र्जुनासी ॥ २२ ॥ तेमातुगेले[illegible]प्याला ॥ समुद्रि बुडाला हो
तांचे ॥ हे ध्येकोनी होहरि[illegible]लवकर कंनच्या विनंता ॥
॥ २३ ॥ म्हण मी उडिघातली[illegible] ॥ पाणीपातांळासी जाई
ना ॥ जेनृप्यासलपीसांच्या र्जुना ॥ तेथुन मी ध्याणीनां ॥ २४ ॥
माझ्याआजाज्या हे पातलाळी ॥ होदोंनकी यांमाहाबळी ॥

"Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai."

(6A)

मीजाईन सांजवळी।। तेथुन व्याजुं नव्याणी नमी।। ७२।।
उनपीसांपांनी मी तां।। [illegible] सखा पीतां।। म्हणे नसा
न बाळ पार्थ।। जीतो नीउ [illegible]।। [illegible] म्हणे। बब्रुकेन कडि
यात्तली।। तिन्य दृष्टेणा यंपु [illegible] तां नवळी।। मुखपसरुन
यंचेळी।। बब्रुवाहन मी [illegible] णं।। [illegible] तवंदृष्टेणां यपु
वला यंसी।। व्यालाल ता [illegible] पासी।। च्यारी [illegible] गजुस
पाली पडी यंसी।। व्याचीपलागेलनाही।। [illegible] सांज्ञावा
देरव्यात्तां।। नाहित दीजु समागुत्तां।। तंव उत्तरां यंण

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

३८

म॰ शी बोलतां ॥ देईं जे सी वस्तु नाहीं ॥ ७ ॥ तें मी देउं न करावा
दे॰ मागुता जाउं कन्या ठायां ॥ यां जन्माच्या तोंग जायं ॥ ३८
[illegible] वस्तु लाधली यां ॥ ८ ॥ [illegible] पण क्रोध चढीला ॥
[illegible] तरी यंण देवास [illegible] ॥ तव कृष्ण म्हणे हनुमंता
[illegible] ॥ ब्राह्मी जल बहुत ज[illegible] ॥ ९ ॥ तव तो हात टेकी हनु
मंतं ॥ मज वरी वोझ पडे [illegible] ॥ हनुमंत कासा वीसते
ता ॥ मोडल म्हणोनी ॥ १० ॥ [illegible] कृष्ण म्हणे ब्या अर्जुना ॥ तु
झे र पाठीसी जाउं ब्या सती जाणं ॥ ब्याम च कोणी नाहि

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

(७अ)

सांक्षातजोश्रीहंरी॥तोनांदतोमाळियंघरी॥हृदयंकमळामाझा
री॥निरंतरवरीलाम्या॥७१॥सोपकांप्रधानलोणराजाधिराजां॥
बाळाच्यासत्कृत्यांवोजां॥पां[illegible]यांकांजां॥तोनिरंतरीउमाव्या
सं॥७२॥तवंराजाजाहाला[illegible]॥मोडिलियांनहिवाटां॥मग
घटदिपलादारवटां॥दर्वां[illegible]चा॥७३॥राजेणंपुर्वेवाटवजि
लि॥उत्रदंक्षेणउजविपेन[illegible]॥निवसंतांतयेवेळि॥पछेमप
वपापणं॥७४॥तेवच्याधुस्ता[illegible]साधुस्यानं॥व्याणिमनपुरीवी
सुखजाणं॥मगव्याधुहिसलघुन॥पुढेचालताजाहालां॥७५॥

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

तेथ्थ्यासंस्कृदाळि॥ तेलवंजपुनतेवोळि॥ राजेनेत्राविंयंलिटाळि॥
(४) निशेद्धरेंद्धमेळविलां॥ ७६॥ ध्यानलागलरायांसं॥ परब्रह्मध्या
णीलतेळं॥ विसर्जिलेध्यां [illegible] धसताजालांकृष्णमायं॥ १५
१८ ॥७७॥ कृष्णबालाझडक [illegible] जालेसलाकोत्तांध्यानि॥
मगआलाचंक्रपांणी॥ रायां [illegible] सिपांसी॥ ७८॥ रावंदेखोन
उटमायला॥ चावोनिपा [illegible] जागला॥ चंर्णप्रक्षांळिताजा
हला॥ नेर्ध्येचेनलध्यानिवरी॥ ७९॥ कृष्णह्मणविकुंवंसिसी॥
कापाच्यारीलष्पफ्तासी॥ तवंरावोंह्मणरूषिकेशी॥ ध्यापुर्वर

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

(8A)

च्यापरीयंसा ॥ ५० ॥ प्रथ्वाना सीवेडलागलं ॥ म्हणं कृष्णपांड
वाकडऊ आलं ॥ म्हणोनि म्यां पांचारीलं ॥ पायां लागला झडक
री ॥ ५१ ॥ नवंदेव ब्राह्मण वि[illegible] ॥ बाहुतबळ त्याच्या कृष्णां
सी ॥ तोघरूपां ह्म तो ब्रा[illegible] म्हणोनि हाचे क्रोण पळसं ॥
॥ ५२ ॥ त्याच्या कृष्णांसी ब[illegible]तां ॥ घडिकरीन पडतेचि ॥
तोघरूपां ह्म तो मातं ॥ रा[illegible]जळा ऊद्देवो ॥ ५३ ॥ त्याच्या कृ
ष्णां सिबहुतबळ ॥ आणी म[illegible] आहे हो निर्बळ ॥ त्याच्या कृष्णां
सीदळं ॥ आणिमातंदळचीनाहिपां ॥ ५४ ॥ त्याच्या कृष्णांसी

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

(१) रूपं॥ आणीक्य। त्या मासीपां ह्याता॥ निरूपं॥ त्याच्या लक्षणांसी मायं
आपं॥ आणी मातांस वीर्थालापना कि॥५५॥ त्याच्या लक्षणांसी १६
१६ आतांपुरं॥ आणी मी व्यक[illegible]सी सांचारं॥ तो मज्ज धरील नि
धारं॥ आतां जा उद्देम[illegible]॥५६॥ लोकां राजा विघ्रवंसी
लणं॥ त्याची यांलक्षणा स[illegible]रणं॥ झोरणां गातं आणि नें
तरीच राजा मकंतुझा॥ [illegible]यांर चांला जुझां आवधं॥ म्क
णो निनगराला कि रआलवेगं॥ च्यारी होणि दळसंयोग॥ येस
राजा आला पां॥५७॥ दो कि न्हों न्ये यंकवटली॥ वीरी वीरामा

Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan Mumbai. " Joint project of the

(9A)

कांहिंचव्याम्हणेनपुसावं॥५९॥तैंव्हांकृष्णंबोलीलां॥दोघाग
र्वगळाला॥त्यातानेगर्वीजा[illegible]लां॥रुपंदाउत्यापणयंत्व॥
॥६०॥कृष्णंपान्चारीलस[illegible]॥तुवाझडकरीयांवयत्वां॥
माझांनगी[illegible]लख्या[illegible]समर्पणतासमुद्रपावला॥
॥६१॥समुद्रम्हणेसरं[illegible]लक्ककोरउकरुष्यावच्या
स्ां॥यरुम्हणाकृष्वडिप[illegible]रां॥मरत्तीजीवनाविणं॥
॥६२॥समुद्रतुहोईपारची॥कान्तीगळघेपात्रसुची॥त्यावि
सलावीगाब्रम्हसुची॥मासलागतीत्यावीझांसी॥६३॥

"Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai."

(10)

समुद्रपार बीजाला ॥ त्यांचे गीमाळ घेऊनी आला ॥ भ्रमरस
चखावीसला वीसला ॥ समुद्रामाजी टाकिला ॥ ६५ ॥ मा
सला गुल भ्रमरसी ॥ [illegible] तैला गलचासी ॥ सांडुमे
वोढुनी मासीयासी ॥ [illegible] पाडीली बाहेरी ॥ [illegible] बा
हिली चाव मांकाटज ॥ ह[illegible] चवदा[illegible] बोलीला तयें वेळी ॥
आर्जुना बभ्रुवाहना [illegible]की ॥ बाहिरनी घा झडक
री ॥ ६६ ॥ आहो चीराह भ्रमतां ॥ तुम्ही बाहिरनी घाव्या
तां ॥ वदन मेळ[illegible]लमागतां ॥ लोकां समंदे हे हारलें ॥ ६७ ॥

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

(10A)

रामागुत्तामुरडत्तायेवेळी॥नंदीयांचाहात्तावीसरल्या॥
॥२॥गाइनिटाकीलीचासुरं॥यांनवजीलीलेकुरं॥यास्च
नेघतीदानाचार॥प्रत्तांपा[illegible]चरीटाकिला॥ग॥नमारी
आवघीरडली॥स्वर्गीनो[illegible]कोती॥देवविमाणीपा
हाती॥राजादानंदे[illegible]॥कृस्णंम्हणआर्जुना॥वे
साव्याहिजोर्कजाणां॥[illegible]रडत्तआसमनां॥यांपासी
चराहिजे॥६॥आर्जुनात्तम्हणसीमीयंकु॥त्तजसारी
खाहीलीकुं॥केसात्तरावाभक्तहायंकु॥माझीयांजी

A joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

(11)

वाच्या वडत्तो ॥ ७ ॥ त्येकांचो ढीयंला कर्वेन्नु ॥ यंकदोनी त्तीनी
चैसनम्हणत्तु ॥ आर्जुना सी देव सत्य दाखवित्तुं ॥ सीरकवे
त्तुनी पाडीलीं ॥ ८ ॥ त्तवंत्ता [illegible] लुनीमात्तं ॥ पीत्तांबरङ्गा
किचरुत्तां ॥ घ्या घ्यां रचा [illegible] त्ता ॥ द्या द्यां । यंरुम्हणं
त्तसं ॥ ९ ॥ त्यौ वेळी पीत्तांब [illegible] डीला ॥ त्तंवत्तौ फुला चा झे
ला देखीलां ॥ ब्रम्हण म्ह [illegible] नां सुजली ॥ मंत्त चाळ वित्तो
सी ॥ १० ॥ ते फुल मीका यंकरु ॥ म्हणान यंगाध्या यचारुं
सुंगध्य वास परीकांरु ॥ त्तुम्हासीच पाहिजे के ॥ ११ ॥ रा

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

(११अ)

यांणमाव घालाव यांच्याणीली ॥ कुस्पजातीमेळविली ॥
ब्रम्हणापुढठेविली ॥ उोच्यादेखना कानघ्येकना ॥
॥५३॥ सायांत्तदेगाच्या[illegible]री ॥ नाहित्तरी जाईनमी
सहंर ॥ राजाब्रम्हण[illegible]रे ॥ हांरच्याना रखड
करी ॥५४॥ तंचलोलोत[illegible]म्हण ॥ रा यांपरीयेसीमा
झवचंण ॥ तुह्मी यांपु[illegible]ने ॥ पा[illegible]रीझडकरी ॥५४
राजाब्रम्हणपुजंना हि ॥ आसा चीवचीलाहो पाहि ॥ नीपुत्री
काचदानघेत्तनाहि ॥ गसीना[illegible]ब्रम्हणबोल ॥५५॥

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

(12)

४६ तव राजा म्हण ब्राम्हणं ॥ कार्य करावयांसी जाणं ॥ तवं
ब्राम्हण म्हणा सुलक्षेनां ॥ हा कुमारी पुत्रांसी ॥ १६ ॥ राजा
म्हण कुमरा ॥ यंईगा स्हे[illegible] ब्राम्हणी ते मोरा ॥ जातवा ४६
स संहं ॥ १७ ॥ म्हणो [illegible] ला पुत्रांसी ॥ च्यावेलवाला
नमस्कार केला ब्राम्हण ॥ [illegible] तव त्या ब्राम्हणं पुत्रांसी ॥ मां
डीयां शीरासी वेग कीले [illegible] ॥ मांय पुत्र दोघ कवेती ल
गायांसी ॥ गात्तां ती वोवीयां मगं ब्लोसी ॥ सीरकापील च्या
उवेगळ केलयासी ॥ सुरवरी पाहील सहसाचं ॥ १९ ॥

"Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai."

(12A)

तवश्रीगुरुसंतोशेला॥ कैलासाहुनीआला॥ षडाक्षीरास
हीतवीमाणीघातला॥ मग स्वर्गासीनेऊनआयवर्नी
सीठेविला॥२०॥ यैसा [illegible] मुकीसी॥ पावलातो वि
प्रवंसी॥ नंदीत्रामाजी [illegible]॥ तैसाचित॥२१॥ परम
भक्तमणोनीस्वपदी [illegible] ला॥ सुरपात्तपावलानृ
कंराज॥२२॥ वीप्रवंसी [illegible] व्यान॥ यैकसजन्मोज
यांचीतदेऊनं॥ यैकिलीयांदोहीजात्तीजानां॥ कथा

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

(13)

गहंनयेकताहो ॥ [illegible] ॥१४२॥ इतीश्रीवीजयचसीख्याख्यानं
सपुर्णनमस्तु ॥ शुभं[illegible] ॥ साव्कदासबधप्रवा ॥ १
१ ममदोशंनलीप्यते ॥ [illegible] ॥छ॥छ॥छ॥छ॥छ॥छ॥

" Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yachwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai "

मूळ प्रत पाहण्यासाठी संपर्क

इतिहासाचार्य वि.का. राजवाडे संशोधन मंडळ, धुळे
राजवाडे पथ, गल्ली नं. १, धुळे-४२४००१ (महाराष्ट्र)
दूरध्वनी क्रमांक (०२५६२) २३३८४८
Email ID : rajwademandaldhule@gmail.com